

7/7859-16075

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın M. Bülent ECEVİT tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim. 21.06.2002

Dr. Azmi ATEŞ
İstanbul Milletvekili

SORULAR:

24.04.2002 tarihinde 14966 sayı ile sınır ticareti kapsamında Irak'tan Habur Kapısı üzerinden yapılan motorin ithalatıyla ilgili olarak sorduğum yazılı önergeme **adınıza** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Zeki ÇAKAN tarafından eksik cevap verildiği için önergemi gözden geçirerek sorularımı tekrar soruyorum.

Sayın Bakan, 18 Haziran 2002 tarihinde verdiği cevapta da aşağıdaki sorularımın ağırlıklı olarak Dış Ticaret Müsteşarlığının yetki alanına girdiğini ifade ettiler.

Sayın Başbakan, sorularıma kamu vicdanını tatmin edecek bir şekilde cevap alabilmek arzusu içerisindeyim.

- 1- "...Sınır ticareti kapsamında Irak'tan Habur Sınır Kapısı üzerinden yapılan motorin ithalatının.." **neden durdurulduğuyla ilgili olarak**, sorduğum soruya daha önce adınıza Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Zeki ÇAKAN verdiği cevapta, "...19 Eylül 2001 tarihinden itibaren azalarak, Kasım 2001'in sonlarına kadar devam etmiş olup, kısa bir süre durdurulduktan sonra Ocak 2002'de tekrar sınırlı miktarda başlamış ve 22 Şubat 2002 tarihine kadar ithalat yapılmıştır" demektedir.

Sayın Başbakan, **motorin ithalatı, hangi gerekçelerle kademeli olarak azaltılmış 22 Şubat 2002 tarihinden itibaren de tamamen durdurulmuştur?**

Bu uygulamanın -11 Eylül'ün hemen akabinde- 19 Eylül'de başlaması ve ABD'nin Irak'a müdahale etme düşüncesinin seslendirildiği bir zamana denk gelmesi tesadüf müdür?

- 2- Yine sorularıma Sayın Zeki ÇAKAN tarafından verilen cevapta, "...Habur Sınır Kapısından mutad depolarla gelen motorinin yöre halkına sosyal adaleti sağlamak, vergi kaybını önlemek ve ülke menfaatlerine aykırı olmayacak ve haksız rekabeti de önleyecek şekilde yurtiçinde satışının düzenlenmesini teminen..." diyerek devam edilmektedir?

Sayın Başbakan, yukarıda Sayın Bakanın da hayati önemini vurguladığı bölge insanı ve ülkemiz için bu kadar anlamlı olan bu faaliyeti devam ettirmekten sizi alıkoyan nedir?

Bu durum ne zamana kadar devam edecektir?

- 3- Bu yolla yapılan motorin ithalatının durdurulmasının temel sebeplerinden birisi olarak da Habur Gümrük Kapısı'ndan giriş çıkışların yeterince kontrol edilememesinden dolayı, kayıt dışı motorin ve ham petrolden elde edilen gelirlerin bir kısmının PKK'nın kontrolüne geçmesinin gösterildiği basın ve medyada yer almaktadır.

Oysa, bölgeye hayat veren, insanların yüzünü güldüren -üstelik de, motorin mal karşılığında ithal edildiğinden dolayı, döviz kaybını önleyen- böyle bir faaliyeti durdurarak önlemeyi tercih etmek yerine, denetim mekanizmalarını çok daha dinamik hale getirerek, olabilecek her türlü kaçakları ve -ifade edildiği gibi varsa- rüşveti de önleyerek bu faaliyetin devamını sağlamak, gerek bölge insanımız, gerek milletimiz, gerekse ülkemizin geleceği açısından çok daha iyi olmaz mı?

7/7859-16075

- 4- Bu uygulamanın devam etmesi halinde, geçimini temin edemez duruma düşen bölge insanımız -ülkemiz üzerinde planlı ve programlı hesapları olan- dış güçlerin istismarıyla karşı karşıya bırakılmış olmaz mı?
- 5- Bu durumun gerekçesi olarak, Irak'ın günde 4 milyon litre motorini Musul'dan Suriye'ye vermeye devam ettiğinin bilindiği bir ortamda, Merkezi Irak'ın Kuzey Irak'a motorin vermeyi durdurması gösterilebilir mi?
Şayet gösterilmekte ise, bu hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?
- 6- Bu durumda bölgeye hayat veren bu ticaretin, 18 Eylül 2001 tarihinden beri yapılmayışı -yöre insanının alım gücünün her geçen gün crimesinden dolayı- bölgedeki ekonomik ve sosyal hareketliliği yeniden durma noktasına getirmiştir.
Sayın Başbakan şimdi size sormak istiyorum:
Sınır ticareti yapılamadığı için çürümeye terk edilmiş, atıl durumda bırakılan 50265 aracın -vergi, amortisman bedeli dahil- yıllık zararı ne kadardır?
- 7- Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Kamil İlhan'ın da söylediği gibi, bu yolla ithal edilen motorinin bedeli, inşaat ve gıda maddeleri, otomotiv ve yan sanayii ürünleri ve muhtelif tekstil ürünleri ihraç edilerek ödenmektedir.
Bu ticaretin yapılmaması durumunda;
Ülkemizin vergi kaybı yıllık ne kadar olacaktır?
Ayrıca, yöre insanımızın kaybı -bugüne kadar yaptığı yatırımların atıl kalması ve istihdam kaybını da göz önüne alarak- ne kadar olacaktır?
- 8- Bölge insanımızın içinde bulunduğu bu hassas durumu, Şırnak ve Cizre başta olmak üzere, bölgedeki 73 Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Rıfat Hisarcıklıoğlu, yönetim kurulu üyeleriyle birlikte, 5 Mart 2002 tarihinde Başkanlık yaptığımız Bakanlar Kurulu'nun huzurunda bir raporla size arzetmişler.
Sayın Başbakan şimdi size sormak istiyorum.
Oda Başkanlarıyla yapılan görüşmenin üzerinden bugün itibariyle 3.5 ay geçmesine rağmen, Güneydoğu bölge insanımız için bu kadar hayati önemi haiz olan, milletimizi de çok yakından ilgilendiren bu ticaretin, hala başlamamış olmasını nasıl izah ediyorsunuz?